

Monastirea Argesului

Daca motivul pastoral al baladei Miorita este strans legat de teritoriul si de specificul vietii romanesti, motivul dramatic al jertfei artistului creator pentru realizarea unei opere durabile are o intensa circulatie, mai ales la popoarele balcanice.

Nici una dintre creatiile descoperite pana acum pe tema mitului jertfei pentru creatie nu se poate compara cu legenda Mesterului Manole din literatura noastra, care se remarca prin armonie si rafinament estetic.

Nu e nimic neverosimil si nimic de prisos in aceasta compozitie perfect echilibrata. In raport cu ea, variantele sud-dunarene nu reusesc sa implice dramaticul, sunt lipsite de suflu epic, pastrandu-se inca in perimetrul vechii superstitii pe care, de altfel, o ilustreaza superficial.

In balada romaneasca, creatorul anonim, nu se opreste la ideea emotionantului sacrificiu si impinge dramaticul pana la ultimele sale consecinte. Creatia cere jertfa - este concluzia evolutiei culturii populare, iar durabilitatea ei este rodul suferintei.

Balada romaneasca are, in contextul in care s-a nascut, specificul ei propriu: evoca solidaritatea dintre om si natura, are o muzicalitate deosebita si este realizata impecabil din punct de vedere artistic.

Structura motivica a acestei capodopere folclorice se sprijina pe un numar constant de motive, dezvoltate diferit de catre anonimii ei creatori.

Varianta publicata de Alecsandri contine toate cele opt motive: motivul zidului parasit, motivul surparii zidului, motivul visului, motivul femeii destinate zidirii, motivul zidirii treptate, motivul conflictului feudal, motivul lui Icar si motivul fantanii.

Voda si cei zece mesteri mari cauta "Un zid parasit / si neispravit", ceea ce poate semnifica tenacitatea cu care omul se consacra ideii constructive intr-o succesiune de generatii.

Ispravind zidirea manastirii, mesterii vor raspunde, la randul lor, lui Voda: "Afla ca noi stim / Oricand sa zidim/ Alta manastire,/ Pentru pomenire,/ Mult mai luminoasa,/ si mult frumoasa". Prin raspunsul lor, mesterii demonstreaza ca au preluat, au dus mai departe si proiecteaza in viitor idealul constructiv, creator, al omului in general. Sub raport compozitional, motivul zidului parasit functioneaza ca o expozitiune.

Motivul surparii zidului reprezinta intriga conflictului principal al baladei. Variantele romanesti ale temei merg in directia conflictului psihologic: nu atat asupra faptelor cade accentul, cat mai ales asupra suferintelor sufletesti ale lui Manole, care, pentru a zidi, e constrans, sa jertfeasca si sa se jertfeasca.

Visul este motivul care aduce, in potentarea si evolutia conflictului, remediul esecului, impunand conditia zidirii in temelii a unei fiinte omenesti.

Motivul femeii destinate zidirii este cel cu cele mai profunde implicatii estetice. Prin el sunt puse in fata doua personaje a caror evolutie in balada dinamizeaza intreaga miscare emotie sufleteasca a

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

cititorului: versurile se opresc indelung asupra vietii interioare a marelui mester, rezistenta lui barbatesca fiind pusa la grea incercare; faptele pun in relief doua personaje puternic conturate, cu trasaturi omenesti de mare forta generalizatoare.

Procedeele artistice simple (doua invocatii patetice, doua tablouri care zugravesc dezlantuirea usor hiperbolizata a "stihilor", in care enumeratia, ca procedeu compositional, ocupa locul central, o metafora - "floarea campului", ici-colo cate un epitet) transmit in modul cel mai firesc toata aceasta bogatie de fapte, de insusiri, de sensuri.

Motivul zidirii treptate dezvaluie intregul zbucium sufletesc al lui Manole si al Anei. In timpul zidirii - nu intamplator treptate - profilurile morale ale celor doi se desavarsesc: delicatetea sufleteasca a Anei, o oarecare naivitate izvorata din dragostea ei pentru Manole si pentru idealul artistic al acestuia; taria de caracter si stapanirea de sine a lui Manole. Zidirea treptata urca gradat suferinta pe culmile tragicului.

Toate acestea sunt sustinute in text de o versificatie in care diminutivul si interjectia cu incarcatura afectiva de compasiune au rol precumpanitor. Tragicul este transmis si de invocatia Anei catre Manole, reluata de trei ori in alternanta cu pasajele care marcheaza disparitia treptata sub zid a femeii.

Conflictul feudal are, in structura baladei, doua functii: una compositionala, pentru ca leaga motivul zidului parasit, care marcheaza inceputul constructiei, de finalul baladei, cand opera este desavarsita. Functia etica motiveaza opozitia dintre idealul artistic al creatorului de frumos si egoismul ingust al conducatorului feudal. La nivel estetic, motivul pastreaza emotia artistica.

Motivul lui Icar nu trebuie interpretat ca un motiv oarecare, pentru ca el are intelesuri proprii derivate din desfasurarea generala a intamplarilor; mareste coeficientul de sacrificiu suprem cerut de orice capodopera, prin moartea tuturor mesterilor, da o rezolvare mistica dragostei celor doi soti, care prin moarte trec impreuna in eternitate.

Fata de variantele sud-dunarene, creatorul anonim al baladei adauga un final original care pune in evidenta o trasatura specifica poporului roman ca si marelui creator de arta: o autonemultumire care duce la aspiratia realizarii unei opere si mai frumoase si mai valoroase. Motivul fantanii subliniaza la modul simbolic personalitatea marelui mester, fantana (izvorul) putand fi interpretata ca simbol al creatiei eterne, inepuizabile.

Indiferent daca e vorba sau nu de Manastirea Argesului si de domnitorul Neagoe Basarab, in balada aceasta este doar un pretext pentru a prezenta motivul jertfei artistului si tragedia mesterului Manole.